

Årsmötet: Fortsatt väg mot framtida samarbete

Årsmötet och Våreld hölls 2012 återigen i samverkan med Kvinnor för missions Missionsdagar, denna gång på Lidingö.

Detta nummer av Kvinnoglöd beskriver en del av det som försiggick på missionskyrkans anrika kursgård och folkhögskola.

Lotta Geisler, konstterapeut på folkhögskolan, hjälpte deltagarna att lära känna varann under livliga och tänkvärda former. Åsa Ingårdas och Karin Åkerlunds konstutställning gav inspiration.

Viktigt var samtal och underhållning och förstas årsmötena och fortsatt arbete med samverkan mellan KviSk och Kvinnor för mission. KviSks årsmöte beslutade, efter en engagerad debatt, att fortsätta processen mot ett samgående av föreningarna. Beslut om samgående kan då ske vid de två årsmötena 2013 och 2014.

Deltagarna i Våreld inspirerade och nytände varann. Här är det Gunilla Löfgren från Uppsala som engagerat lägger fram sin sak.

Tre kvinnor för framtiden

Stå emot de patriarkala krafterna i kyrkan och i samhället, och använd teologin för att ge plats för kvinnan!

Tre huvudtalare, Elaine Gleci Neuenfeldt, Gertrud Åström och Hanna Stenström. sid 3

Eva och Gudrun nytillskott

Två nya ledamöter välkomnas i KviSks styrelse. Birgitta Wiking Boman och Helén Tanzborn lämnar för andra uppdrag. Eva Glemme (t h), Uppsala, är teolog och utbildare av Svenska kyrkans utsända inom den internationella verksamheten. Gudrun Norrfjärd (t v),

Stockholm, är projektledare och verksamhetsutvecklare på Sensus, jobbar med globala frågor, oftast med koppling till Svenska kyrkan och Sveriges kristna råd.

Broderar kyrkans historia

Kvinnor från hela Slovakien deltar i projektet att brodera den evangeliska kyrkans historia i landet. Daniela Horinkova och Jana Kepplova från kyrkans kvinnoorganisation Sez, berättade om projektet under Våreld.

Deras besök är ett resultat av att KviSks Hilda Lind och Birgitta Nyrinder i november i fjol deltog som Svenska kyrkans representanter, i det regionala seminariet om Gender, Justice and Women empowerment (Kön, rättvisa och kvinnors egenmakt), arrangerat i Krakow av Lutherska världsförbundets kvinnoenhet.

Fokus låg på Europa, och ett mål är att kvinnors frågor belyses, inte som en angelägenhet för enbart kvinnor, utan som en del av hela programmet vid LWFs nästa generalförsamling i Wittenberg 2017.

Läs mer om broderiprojektet

sid 2

Rasta vid Sykars brunn i Malmö

Sykars brunn på Världens fest i Malmö 7 - 9 september, ska vara en rastplats där festdeltagarna kan träffas, samtala, vila fötterna och dricka ett glas vatten. Sykars brunn är KviSks egen lokal på festområdet.

Världens fest vill inspirera och utmana anställda och ideella krafter i Svenska kyrkans internationella arbete, bland annat genom ett 60-tal seminarier. KviSk ansvarar för sex av dessa, som handlar om rättvisa, tolerans och rituell dans.

Internationella talare är Fulata L Moyo från Malawi, Elaine Gleci Neuenfeldt från Brasilien och Geneve samt Matsiliso Ndlovu och Josephine Siziba från Zimbabwe. Diakon Anna Sjögren och Josephine Tranheden talar om människohandel.

Det behövs många kvinnor på plats vid Sykars brunn! KviSk värdar till alla medlemmar som deltar i festen att avsätta några timmar till detta. Anmäl intresse till Birgitta Nyrinder 013 - 14 88 54 eller kassor@kvinnorisvenskakyrkan.se

Fullt medborgarskap får konsekvenser

Vi behöver använda nya ord för att uttrycka det som kvinnor har kämpat för och för att komma ihåg vad det gick ut på. Ungefär så formulerade sig faktiskt alla tre huvudtalarna under vår medlemskonferens Våreld i Lidingö veckan före påsk.

I jämförelse med andra länder har kvinnor i Sverige nått långt i jämställdhet och position i kyrka och samhälle. Men fortfarande är det en hel del som återstår för att nå ända fram. Och för att inte falla tillbaka i tidigare mönster och roller behöver vi höra berättelserna om vad kampen under tidigare decennier gick ut på.

Rättmätig och likvärdig

Medborgarskap är ett ord som fastnade hos mig och som lever kvar från Våreldskonferensen. Elaine Neuenfeldt

från Lutherska världsförbundet gav oss det. Medborgarskap kan den utöva som är synlig och erkänd utan förbehåll. Att vara medborgare är att ha en rättmätig och likvärdig plats i samhälle och kyrka. Och detta ska tillämpas på kvinnor, fullt ut och utan inskränkning.

Fullt ut utövas av kvinnor

Medborgarskap innebär rättigheter för den enskilda personen. Det innebär också ansvarstagande och skyldigheter, för det gemensamma goda, samhället, kyrkan, de sammanhang som den enskilda medborgaren rör sig i men också för det som finns längre bort.

Därför behövs kvinnors organiserande och arbete för att medborgarskapet ska fullt ut utövas av kvinnor i Sverige såväl som överallt i världen. Det räcker inte med en formell rättighet. Den måste an-

vändas och tillåtas få konsekvenser. Eller som samhällsvetaren Gertrud Åström sa: "Det finns inga religiösa, kulturella eller sociala skäl att undandra kvinnor sina rättigheter."

En tydligare kvinnorörelse

Inspirerade av utmaningar från Våreldskonferensen har årsmötet för Kvinnor i Svenska kyrkan gett ett tydligt uppdrag till vår förening. Arbeta tillsammans med föreningen Kvinnor för mission för att komma med konkreta förslag på innehåll och former för en tydligare kvinnorörelse i Svenska kyrkan.

Hilda Lind
Ordförande i KviSk

De broderar för sin slovakiska kyrka

Slovakiska kvinnor broderar tavlor till en gobeläng med scener från reformationen i Slovakien. Resultatet visas under en turné med inledning 2017 vid firandet av 500-årsminnet av reformationen i Halle i Tyskland.

– Vårt mål är att stärka den lutherska identiteten och solidariteten mellan kvinnor säger Daniela Horinkova, ordförande för kvinnoorganisationen, Sez, i den lutherska kyrkan i Slovakien.

Slovakien är ett katolskt land, men den evangeliska kyrkan har rötter i re-

formationen. Bland dess präster fanns starka kulturpersonligheter som gjort stora insatser för den slovakiska nationaliteten, för att bevara det slovakiska språket och en slovakisk litteratur. Slovakien var en del av det starka Österrike-ungerska kejsardömet med ungerska som officiellt språk.

Daniela Horinkova och Jana Kepplova berättade om broderiprojektet – en gobeläng bestående av 14 tavlor med scener från reformationen i Slovakien.

Broderitradition

– Med broderiprojektet vill vi visa unga kvinnor hur viktig reformationen var i vårt land, säger Jana Kepplova, initiativtagare till projektet.

Jana och Daniela gästade KviSks årsmöte på Lidingö och berättade hur de vill ta till vara den gamla broderitraditionen i Slovakien genom dessa broderier. Utgångspunkten är 14 tavlor målade av konstprofessor Janka Krivosova, som

ska broderas av kvinnogrupper i den evangeliska kyrkans 14 kontrakt.

Moitven är olika scener ur den evangeliska kyrkans historia i Slovakien, med början i kristnandet på 800-talet.

Den lutherska kyrkan i landet fick sin första kvinnliga präst för 60 år sedan, och har nu cirka 40 procent kvinnliga präster. Men, som vanligt, med få kvinnor på ledande poster. Elisabeth Enger

Kvinnoglöd är ditt medlemsblad!

För att Kvinnoglöd ska bli den tidning vi vill den ska bli, krävs Din medverkan! Kvinnoglöd ska inte bara vara en kanal för styrelsen att informera medlemmarna om vilka frågor den arbetar med.

Den är till för Dig! Bjud upp till debatt, lägg fram Dina tankar och idéer!

Deadline för nr 3 är 17 augusti.

Elisabeth Enger redaktör

Kvinnoglöd, ett webbaserat nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk. Trycks på miljövänligt papper hos Rolands offset, Linköping.

Nr 2/2012 Årgång 2 **Kvinnoglöd** publiceras 4 ggr/år på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se

Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Texter/bilder mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Ansvarig utgivare: Hilda Lind Redaktörer: Mariann Sönnebo, Elisabeth Enger Foto där ej annat anges: Elisabeth Enger

Redaktionsråd för detta nummer: Birgitta Wiking Boman, Stockholm, Margareta Hector, Vallentuna, Karin Hedner, Lund.

Tre kvinnor under Våreld – inspirerade till kamp

– Stå emot patriarkatets återkomst!

Gertrud Åström varnar för de krafter i dag som motverkar vad vi uppnått. På det globala planet gör Vatikanen gemensam sak med länder som Iran, när 60 länder av 135 reserverar sig mot FN-resolutionen om de mänskliga rättigheterna.

Här hemma säger de unga mammorna: Men jag vill vara hemma med mina barn.

Könsklyftan

0,8044 är the global gender gap, indexet för könsklyftan, som mäter hur väl länder

fördelar resurser och möjligheter mellan män och kvinnor.

– I vissa länder handlar indexet om liv och död! Detta är det absolut viktigaste måttet för ett samhälles förmåga att utvecklas! säger Gertrud Åström.

Världen har långt kvar till siffran 1 då full jämställdhet råder. Siffran står för en verklighet där i vissa länder var elfte eller var 16:e födande kvinna dör i

Gertrud Åström,
Elaine Neuenfeldt
och Hanna Stenström
tände och engagerade ett 80-tal kvinnor under Våreld 2012 på Lidingö.

barnsäng, (i Sverige en kvinna på 110 000 förlösningar). Länder som Jemen och Afghanistan ligger bland de lägsta på listan.

I topp ligger de nordiska länderna. Varför?

– Det handlar bara om vilja. Det handlar om demokrati. Det handlar om en regeringsform som skriver fast mänskliga rättigheter för både kvinnor och män.

Utbildning och egna pengar

En äldre generation här hemma lärde sig: Skaffa dig en utbildning och egna pengar! Dagens unga mammor säger: Man kan väl inte lämna barnet på dagis på en fredag?

– Var kommer den historieskrivningen ifrån? frågar sig Gertrud Åström.

I dagens 24-timmarssamhälle är det mesta öppet dygnet runt. Minst en tredjedel av arbetskraften arbetar på obekvämt arbetstid, hälften är kvinnor. Barnomsorgen måste komma ikapp!

I dag ifrågasätts även att vi själva ska bestämma över vår egen kropp. I Sverige berörs 70 000 ungdomar av hederskulturen – riskerar exempelvis att giftas bort i ursprungslandet.

– Vi kan inte acceptera att man anför traditionella moraliska värden för att undandra kvinnor deras mänskliga rättigheter – i vissa fall deras liv!

– Det är dags att vi reser oss. Vi måste stå emot patriarkatets återkomst!

Gertrud Åström är samhällsvetare, föreläsare och expert med 30 års erfarenhet av jämställdhetsfrågor samt ordförande i Sveriges kvinno-lobby.

Våga tala högt!

Att tala om kyrkans jämställdhet måste handla om människosyn och värderingar, inte bara om ekonomi och driftsformer.

Hanna Stenström manade oss att våga tala högt om missförhållanden, och säga till vad vi inte kan acceptera. Se till att protesten inte drabbar dem som står där och redan gör sitt bästa!

I Svenska kyrkan dominerar kvinnor i vårdande och administrativa arbeten, medan det är fler män i religiösa och teologiska områden med andligt omhändertagande. Av prästerna är 48 procent kvinnor men bara 25 procent av kyrkoherdarna!

Se efter hur det står till med jämställdheten i din egen församling, manade Hanna Stenström.

Fredrika Bremers kritik mot Johan Olof Wallin håller än i dag: Kvinnan ska vara Herrens tjänarinna, inte herrarnas!

Teol dr Hanna Stenström forskar vid Uppsala universitet.

Läs mer om kvinnors historia på www.nordicwomensliterature.net/sv under Teman och Religiositet

Kyrkan främjar patriarkatet

– Det bord vi har i dag är aldrig demokratiskt, vare sig det är de symboliska besutsborden i kyrkan och samhället, eller köksbordet därhemma, sade Elaine Neuenfeldt.

Kyrkan försvarar det patriarkala systemet. Elaine manade oss att använda teologin för att utöva våra medborgerliga rättigheter.

– Utforma en ny teologi som ger plats åt kvinnan och ger henne oberoende. Vi måste lära oss bli fullvärdiga medborgare och vänja oss av med att vara tysta och lydiga, sade Elaine Neuenfeldt.

Var sitter kvinnan vid bordet? Vid hedersplatsen? Är hon representerad av någon, och i så fall vem? Sitter hon inte alls, utan står vid spisen och serverar? Elaine Neuenfeldt uppmanade oss att

vända sorg till kamp, ilska till makt.

Feministteologen Elaine Neuenfeldt leder kvinnoenheten vid Lutherska världsförbundet i Geneve.

Outtröttligt engagemang

Följ med i Luthers fotspår!

Eva Dahrén från Strängnäs stift är årets Kviskare.

Hänt

Alla år har inte någon egen Kviskare, men vid årsmötet 2012 premierades Eva Dahrén som Årets Kviskare. Hon får ett hängsmycke i form av Kviskloggan. samt bjuds att delta i Nordisk ekumenisk kvinnokonferens i Helsingfors med tema Vardagsliv och tro, 16-19 augusti i år.

Eva får utmärkelsen för sitt outtröttliga engagemang.

– Jag blev förvånad, glad och sedan stolt, säger Eva Dahrén som är kontaktombud för nätverket Kvisk i Strängnäs stift. Verksamheten består av Heliga danser och samtalsgrupper huvudsakligen i Kumla.

Uttalat

Mot våld och vapenexport

Följande gemensamma uttalande gjordes vid avslutningen av konferensen Värld och Missionsdagar:

”Vi, Kvinnor för mission och Kvinnor i Svenska kyrkan samlade till riksårsmöte på Lidingö folkhögskola, vädjar till alla människor av god vilja att kämpa mot våld i vårt samhälle och vår värld.

Vi accepterar inte att människor berövas rätten till sin egen kropp, till sitt eget liv, och barnen deras rätt till föräldrar och en god uppväxt.

Det är inte heller förenligt med vår tro att Sverige exporterar vapen till diktaturer som Saudiarabien, som förnekar kvinnor deras frihet och rättigheter.

Lidingö 2012-04-01”

År 2017 firar evangeliska kyrkor att det var 500 år sedan Luther spikade upp sina teser på porten till slottskyrkan i Wittenberg. Förberedelserna för firandet har redan inletts. En kvinnoorganisation inom Lunds stifts vänstift, Evangelische Kirche in Mitteldeutschland, arbetar just nu med en utställning om reformationens kvinnor, med vernissage i Halle på Reformationsdagen den 31 oktober i år.

Till vernissagen och andra arrangemang har KviskS stiftsgrupp i Lund, inbjudits. Nu inbjuder gruppen andra Kviskare att följa med på resan.

Resan kommer att gå i Martin Luthers fotspår i Halle och Wittenberg, några dagar kring månadsskiftet oktober-november 2012.

Upplägg och kostnad är ännu inte

Människohandel - vår tids slaveri

När människor betraktas som handelsvaror, objekt som bjuds ut till försäljning, måste vi reagera. Detta var budskapet när Kerstin Nyberg Nilsson, präst, och Anna Sjögren, diakon, delade med sig av sina insikter från en studieresa till Rumänien.

Människohandel är organiserad brottslighet. Globalt sett kommer den trea efter narkotika- och vapenhandel. Människor säljs och köps som sexobjekt men också för organhandel, tvångsgifte, organiserat tiggeri eller arbete under slavliknande former – även i Sverige.

Kvisk i Linköpings stift inbjöd till ett

Har du glömt betala medlemsavgiften?

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress och eventuell e-postadress.

Nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna. Ange då också födelseår förutom namn och adress.

På gång

helt klara. Kost och logi får resenärerna betala själva, men resan som sker per buss, bekostas av Kvisk.

– Det är roligt om vi blir en inte alltför liten grupp som åker. Det finns mycket att se i de trakter där Luther verkade, säger Lisbeth Malmström från Kvisk Lund.

Internationella utskottet i stiftsgruppen har också tagit initiativ till en studie av svenska kvinnor under reformationen. Planen är att visa den tyska utställningen i Lund nästa år, kompletterad med en egen utställning om den svenska reformationens kvinnor.

Elisabeth Enger

Intresserad av att följa med?

Kontakta Lisbeth Malmström,

046-14 24 82 eller på mejl:

lisbeth.malmstrom@comhem.se

Hänt

Från en souvenirbutik i Rumänien – bilden finns i en kalender 2012, resultatet av ett projekt i Linköpings stift om trafficking. Den inbringade 96 871 kronor till Svenska kyrkans internationella arbete mot trafficking i Rumänien. Foto: Royne Mercurio.

samtal om detta en kväll i februari.

Vi talade om fattigdom och våld som orsakar att främst kvinnor och barn kan luras av människohandlare. Kerstin och Anna uppmanade oss att agera så fort vi misstänker människohandel i vår närhet. Att stödja kyrkans internationella arbete är nödvändigt, men inte tillräckligt. Vi har ett ansvar som medmänniskor att motverka slaveriet här och nu.

Birgitta Nyrinder